

UCHWAŁA NR XL/420/2021
RADY MIEJSKIEJ W MUROWANEJ GOŚLINIE

z dnia 14 grudnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026 dla Miasta i Gminy Murowana Goślina

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U.2021.1372 ze zm.) oraz zgodnie z art. 6 ust. 2¹ ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U.2021.1249).

Rada Miejska w Murowanej Goślinie uchwala, co następuje:

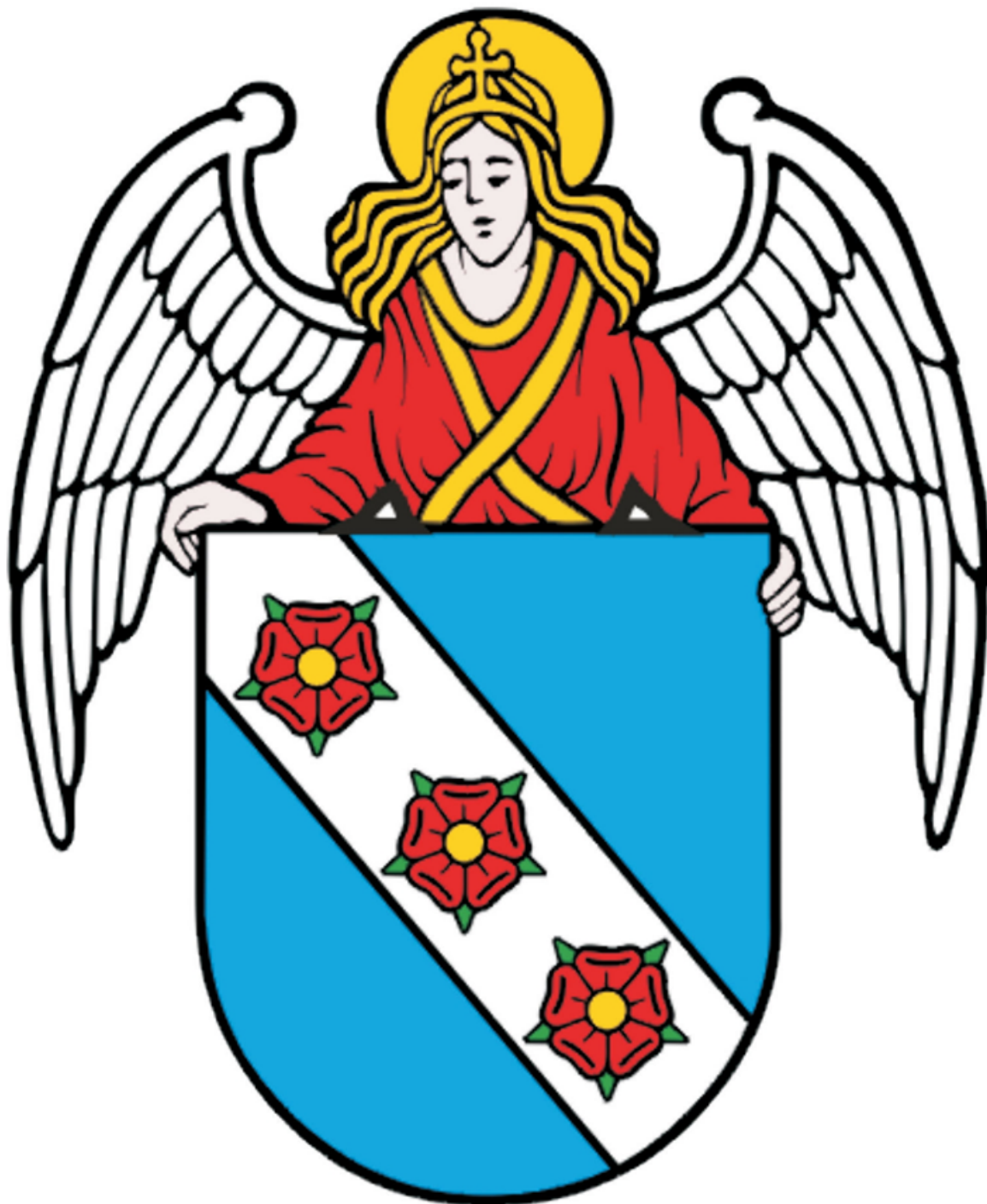
§ 1. Przyjmuje się „Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022-2026 dla miasta i gminy Murowana Goślina”, który stanowi załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Murowana Goślina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku i obowiązuje do 31 grudnia 2026 roku.

Załącznik do uchwały Nr XL/420/2021
Rady Miejskiej w Murowanej Goślinie
z dnia 14 grudnia 2021 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2022-2026**

**URZĄD MIASTA I GMINY MUROWANA GOŚLINA
PLAC POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH 9
62-095 MUROWANA GOŚLINA**

I. WSTĘP

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U.2020.1876 ze zm.). Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Przedmiotowy dokument jest kontynuacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy realizowanego w Murowanej Goślinie w latach 2017 – 2021, przyjętego w drodze uchwały nr XXVII/253/2016 z dnia 20 grudnia 2016 r. Jest też spójny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2021-2026.

Ustawodawca w preambule uznał, że „przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie”¹⁾.

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie przemocy domowej wobec kobiet określa zjawisko przemocy jako „jedno z najpoważniejszych pogwałceń praw człowieka – prawa do życia oraz do nietykaności fizycznej i psychicznej”²⁾. Społeczność Europy dostrzega uwarunkowania przemocy w nierównym podziale władzy pomiędzy płcie i wskazuje, że zjawisko to dotyczy kobiet ze wszystkich warstw społecznych. Taka sytuacja utrudnia rozwój społeczeństwa demokratycznego i zaburza jego funkcjonowanie.

Do jednych z najważniejszych zadań polityki europejskiej, opartej na poszanowaniu elementarnych praw człowieka, zalicza się zapobieganie przemocy w rodzinie oraz opracowanie skutecznych procedur w zakresie edukacji, prewencji, ścigania sprawców przemocy w rodzinie i wsparcia jej ofiar. Doświadczenia krajów Unii Europejskiej pokazują, że przemoc domową można efektywnie zwalczać tylko na odpowiednim szczeblu krajowym, a każde państwo członkowskie powinno w ramach opracowania ogóło-europejskiej strategii przygotować własny krajowy plan działań na rzecz zwalczania przemocy domowej.

Cytowana już opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego podaje, że w większości przypadków sprawcami przemocy domowej są mężczyźni, a osobami doświadczającymi jej – kobiety. Przemoc domowa dotyczy także innych członków rodziny, zwłaszcza dzieci, które są jej świadkami.

Skala przemocy doświadczanej przez kobiety, w szczególności w związkach bliskich - oraz wyraźnie określona płeć sprawców (męska) i osób doświadczających przemocy (żeńską) - potwierdza, że przemoc w rodzinie jest zjawiskiem motywowanym płcią.

Nikt nie powinien doświadczać przemocy. Jest ona zawsze przyczyną bólu, cierpienia, zaburza relacje międzyludzkie, rodzi uczucie zemsty, nienawiści. Gdy sprawcą przemocy jest osoba najbliższa negatywne konsekwencje przemocy przybierają na sile. Przemoc w rodzinie jest jej szczególną częścią i formą. Dotyka te środowiska, z których potem wychodzą młodzi ludzie i tworzą społeczeństwo. Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. Tym bardziej powinna być wolna od przemocy i szczególnie przed nią chroniona. „Amerykański kryminolog W. Brandon za najbardziej niebezpieczne miejsce na ziemi uznał dom rodzinny po zmierzchu. Natomiast socjologowie ujawniają, że wskaźnik małżeństw, które pobiły się chociaż raz w życiu wynosi w różnych badaniach od 1/4 do 1/2 badanych. Szacuje się, że ponad 80% dzieci doświadcza przemocy ze strony swoich najbliższych, natomiast aż 1/3 zabójstw dokonywana jest w rodzinie”³⁾.

Przemoc to proces cykliczny z tendencją do powtarzania. Jeśli w porę się jej nie zatrzyma przybiera na sile i toczy się w wymiarze: dominacja – uległość.

¹⁾ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. (t.j. Dz.U.2021.1249)

²⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie przemocy 2012 r.

³⁾ I. Pospiszyl "Przemoc w rodzinie", WSiP, Warszawa 1997 r.

II. TEORETYCZNE PODSTAWY ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie

lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu psychicznym lub fizycznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Zgodnie z kodeksem karnym, do czynów, które naruszają dobro osobiste członków rodziny zaliczamy:

- pozostawianie osoby, względem której jest się obowiązany do opieki, w sytuacjach zagrażających bezpośrednio jej życiu lub zdrowiu,
- groźby popełnienia przestępstwa na szkodę najbliższych,
- zmuszanie do określonych zachowań,
- gwałt,
- nakłanianie i zmuszanie do czynów nierządnych przy wykorzystaniu stosunku zależności,
- dopuszczanie się czynu lubieżnego względem osoby poniżej 15 lat,
- znęcanie się psychiczne lub fizyczne,
- rozpijanie małoletniego,
- uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego,
- porzucanie małoletniego lub osoby nieporadnej,
- uprowadzanie lub zatrzymanie małoletniego wbrew woli osoby powołanej do opieki,
- naruszanie nietykalności cielesnej,
- kradzież na rzecz osoby najbliższej,
- niszczenie mienia⁴⁾.

Jednak przemoc nie zawsze łamie prawo karne, ale zawsze narusza prawa drugiego człowieka. Jest naruszeniem niezbywalnych praw człowieka m.in. takich, jak:

- prawo do głoszenia swoich poglądów i opinii,
- prawo każdego człowieka do uznawania wszędzie jego podmiotowości prawnej,
- zakaz stosowania tortur, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub karania,
- zakaz trzymania człowieka w niewolnictwie lub poddaństwie.

Definicja przemocy zawiera cztery podstawowe kryteria, na podstawie których można stwierdzić jej występowanie:

- intencjonalność – zamierzone działanie lub zaniechanie działania ukierunkowane na ofiarę, mające na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie,
- nierównowaga sił – jedna z osób w rodzinie ma wyraźną przewagę nad pozostałymi i mając tego świadomość wykorzystuje to,
- naruszanie godności i prawa drugiej osoby – jedna osoba daje sobie prawo, by drugą uderzyć, obrazić, skrytykować,
- powodowanie cierpienia i szkód – w wyniku powyższej sekwencji zdarzeń osoba, wobec której jest stosowana przemoc doznaje cierpienia oraz szkód fizycznych i psychicznych.

⁴⁾H.D. Sasal "Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie", Wydawnictwo Ekonomiczne Parpa, Warszawa 2005 r.

Jedną z charakterystycznych cech przemocy jest dysproporcja sił między ofiarą a sprawcą. Przemoc zawsze będzie pojawiała się w relacji słabszy-silniejszy. Oczywiście nie chodzi tu o siłę fizyczną, ale także o przewagę społeczną, emocjonalną, ekonomiczną, intelektualną. Przemoc może wystąpić także w relacji kobieta – mężczyzna. Mimo, że kobieta z reguły jest słabsza od mężczyzny fizycznie, to może uzyskać przewagę innego rodzaju i wykorzystać ją w sposób krzywdzący np. przewagę społeczną, ekonomiczną, zawodową. Sama przewaga pomiędzy osobami nie jest niczym złym, o ile nikogo nie krzywdzimy i nikt przez nas nie cierpi.

Przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Jeśli raz doszło do takiej sytuacji, że ktoś przekroczył granicę przemocy w relacji z bliską osobą, to z dużym prawdopodobieństwem zachowa się w ten sposób po raz kolejny. Przemoc powtarza się w dość charakterystycznym schemacie. Zjawisko to zostało nazwane „cyklem przemocy” i opisane przez Lenore Walker – amerykańską psycholog. W cyklu przemocy wobec bliskich obserwuje się trzy kolejno następujące po sobie fazy:

1. Faza narastającego napięcia – początkiem cyklu jest wyczuwalny wzrost napięcia, narastające sytuacje konfliktowe, których przyczyny mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja.

2. Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. W tej fazie najczęściej występuje interwencja, ofiary w afekcie decydują się wezwać pomoc czy złożyć skargę.

3. Faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej, że to się więcej nie powtórzy. Ofiary zaś wierzą wbrew zdrowemu rozsądkowi, bo w głębi serca tego właśnie pragną. I nawet jeśli przed chwilą były gotowe uciec, teraz zostają. Sprawca nie jest w stanie długo pełnić takiej roli: z jakiegoś powodu znowu narasta napięcie i wszystko zaczyna się powtarzać⁵⁾.

II. PODSTAWY PRAWNE

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie jest :

· Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U.1997.78.483 ze zm.). Rozdział drugi pt. „Wolności, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją;

· Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U.2021.1119);

· Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U.2021.1249);

· Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U.2020.1876 ze zm.).

Według polskich regulacji prawnych przemoc wobec najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu (art. 207 kk). Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością powzięły informację o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są zobowiązane niezwłocznie poinformować o tym prokuraturę lub Policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną.

Punktem wyjścia do zaplanowania działań w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026 jest rozpoznanie zjawiska przemocy domowej.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Dane Komisariatu Policji w Murowanej Goślinie przedstawiają się następująco:

⁵⁾ Ibidem

Tabela 1.:

Interwencje domowe z użyciem przemocy:	Liczba interwencji w roku			
	2017	2018	2019	2020
Przemoc w rodzinie	28	15	18	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Murowanej Goślinie.

Tabela 2.:

Procedura Niebieskiej Karty:	Liczba uruchomionych procedur Niebieskiej Karty			
	2017	2018	2019	2020
Uruchomione procedury	28	15	18	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego

W trakcie interwencji lub na wniosek pokrzywdzonego powzięto podejrzenia popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1 Kodeksu karnego, tj. znęcania się, w wyniku których wszczęto postępowania karne. Szczegółowe dane odnośnie wszczętych postępowań przedstawia tabela 3.

Tabela 3.: Wszczęte postępowania.

Wszczęte postępowania w związku z art. 207§1 KK:	Rok			
	2017	2018	2019	2020
Wszczęcie sprawy	14	4	3	10
Wniesienie aktu oskarżenia	6	2	1	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Murowanej Goślinie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach procedury „Niebieskiej Karty” obejmuje opieką 15 rodzin (stan na 31.10.2021 r.), z tego 3 rodziny korzystają z pomocy finansowej, pozostałe z pracy socjalnej oraz pomocy prawnej i psychologicznej.

Aż 76% kobiet doświadczających przemocy w rodzinie wskazuje, że ich partnerzy – sprawcy przemocy, nadużywają alkoholu. Z kolei ze statystyk policyjnych wynika, że blisko 70% sprawców podczas interwencji domowych w związku z przemocą, znajduje się pod wpływem alkoholu⁶⁾.

Należy zaznaczyć, że alkohol nie jest przyczyną przemocy. Przyczyną są agresywne zachowania i nie można usprawiedliwiać przemocy faktem, że osoba, która krzywdzi pije alkohol i jest od niego uzależniona. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą, która rozwija się u osób najczęściej długotrwale i intensywnie pijących alkohol. W Polsce choruje na nią ok. 600 tys. dorosłych Polaków, z czego 80% stanowią mężczyźni⁷⁾. Spośród osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będących pod wpływem alkoholu w 2020 r., 4 549 osób doprowadzono do izby wytrzeźwień lub innych tego typu placówek. W obszarze tym nastąpił spadek, bowiem w 2019 r. do podobnych placówek doprowadzono 6 629 osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będących pod wpływem alkoholu; natomiast w 2018 r. 6 473 osób. Wśród doprowadzonych do izby wytrzeźwień i podobnych placówek w 2020 r. znajdowało się 4 251 mężczyzn, 297 kobiet oraz 1 osoba nieletnia. Z raportu wynika, że w 2020 r. w odniesieniu do 2019 r. spadła zarówno ogólna liczba osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będących pod wpływem alkoholu, jak

⁶⁾ <https://www.parpa.pl/phocadownloadpap/Przeciwdzialanie/Naduzywanie%20alkoholu%20a%20problem%20przemocy%20domowej%20-%20broszura.pdf>

⁷⁾ Ibidem

i doprowadzonych do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych do wytrzeźwienia⁸⁾.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa w Murowanej Goślinie od 1998 r. i do 30 października 2021 r. wpłynęło 389 wniosków.

GKRPA	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba złożonych wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu	17	15	23	17	7
Liczba osób zmotywowanych do dobrowolnego poddania się leczeniu odwykowemu	0	4	4	4	0
Osoby skierowane na badanie przez biegłych	14	16	20	13	1
Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu uzależnienia.	10	5	21	11	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GKRPA w Murowanej Goślinie.

Należy nadmienić, że rok 2020 był okresem szczególnie trudnym dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie z uwagi na wprowadzone obostrzenia. Jednak mimo obowiązującego na terenie kraju stanu epidemii policjanci realizowali obowiązki wynikające z ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.U.2021.1882) i przeprowadzali na ogólnych zasadach interwencje, również wobec osób objętych izolacją czy kwarantanną, celem skutecznej reakcji oraz zapewnienia bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Jak wynika z *Informacji dotyczącej realizacji przez Policję procedury „Niebieskie Karty” w 2020 r.* nastąpił spadek liczby wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” w odniesieniu zarówno do 2019 r. jak i 2018 r. W 2020 r. funkcjonariusze wypełnili 72 601 formularzy NK-A co w stosunku do 2019 r. stanowi spadek o 2,30% (wówczas wypełniono 74 313) natomiast w stosunku do 2018 r. spadek ten wynosi 2,25% (wypełniono 73 153 formularze NK-A).

W Gminie Murowana Goślina w 2020 r. wszczęto 17 NK, w 2019 r. 18 natomiast w 2018 r. 15 – nie odnotowano tu szczególnego wzrostu w związku z ogólnokrajowym lockdownem. Analiza krajowych danych wskazuje, że w 2020 r. podobnie jak w latach ubiegłych największą grupę osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie stanowiły kobiety (62 866 osób), co stanowiło 73,46% ogółu ofiar przemocy w rodzinie. W dalszej kolejności pozostają osoby małoletnie – 11 787 osób oraz mężczyźni 10 922.

W Gminie Murowana Goślina analogicznie jak w całym kraju to kobiety są przede wszystkim narażone na doznawanie przemocy:

Osoby podejrzwane o doznawanie przemocy	
2018 r.	
kobiety	9
mężczyźni	6
2019 r.	
kobiety	17
mężczyźni	2
2020 r.	
Kobiety	15
mężczyźni	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZI w Murowanej Goślinie.

⁸⁾ Informacja dotycząca realizacji przez policję procedury „Niebieskie Karty” w 2020r. Biuro Prewencji KGP Wydział Prewencji

Pozyskane dane od pedagogów ze szkół na terenie miasta i gminy Murowana Goślina pokazuje, że wśród goślińskich uczniów pojawiają się incydenty przemocowe, zachowania agresywne, kłótnie, przepychanki, zdarzyło się też obrażanie nauczycieli via Messenger. W latach 2017-2020 odnotowano 709 takich zachowań i były one rozwiązywane na poziomie szkoły.

Szkoły szukają różnych sposobów na zapobieganie zjawisku przemocy. W latach 2017 – 2020 ok. 2 024 uczniów skorzystało z różnych form programu profilaktyki agresji i przemocy. Poniżej warsztaty i programy realizowane przez goślińskie szkoły:

- zachowaj trzeźwy umysł
- spójrz inaczej,
- wychowawcze scenariusze w obszarze profilaktyki uzależnień,
- apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej,
- warsztaty on-line „Spinacz”,
- jestem ofiarą lub świadkiem hejtu – potrzebuję pomocy,
- dziecko i cyberprzemoc,
- telefon – pożyteczny czy niebezpieczny,
- prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zajęcia z zakresu bezpieczeństwa w sieci,
- mój start w przyszłość,
- alternatywne metody uczenia się - trening kreatywności,
- wspieraj nie wyręczaj,
- szkolenie na temat depresji.

W przypadku zagrożenia życia i zdrowia dziecka, jeśli istnieje podejrzenie, że jest ono dotknięte przemocą interwencyjnie umieszcza się w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej. W 2020 r. odnotowano 288 takich przypadków na terenie całego kraju, w 2019 r. 309, zaś w roku 2018 r. – 427. W Gminie Murowana Goślina w 2018 r. był 1 przypadek, gdzie małoletni był podejrzewany o to, że doznaje przemocy, w 2019 r. – 3 przypadki w 2020 r. – 0. Żadne dziecko z naszej Gminy w minionych latach nie zostało interwencyjnie oddzielone od sprawcy przemocy.

Przemoc ma wiele negatywnych konsekwencji dla ofiar. Często doświadczają one różnorodnych urazów fizycznych i psychicznych bądź jednych i drugich jednocześnie. Pedagodzy i psycholodzy pracujący z ofiarami przemocy w rodzinie czy relacji partnerskiej w ramach różnych instytucji pomocowych wielokrotnie spotykają się z takimi skutkami doznawania przemocy jak różnorodne rodzaje lęków i depresja. Można powiedzieć, że są to najczęstsze jej konsekwencje natury psychicznej, jednakże nie wyczerpuje to listy dotkliwych skutków.

Bardzo ważne jest, aby o charakterystycznych mechanizmach przemocy edukować osoby doznające przemocy. W ten sposób można im pokazać skutki doświadczanej przemocy, zapewnić, że nie zasługują na złe traktowanie, a także, aby je zachęcić do nierezygnowania z szukania pomocy, mimo trwającej fazy „miodowego miesiąca” i przekonania, że w mojej rodzinie wszystko się zmieniło na lepsze i teraz już będzie dobrze. W naszej Gminie osoby doświadczające przemocy mogą otrzymać pomoc w działającym Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla uzależnionych i ich rodzin oraz ofiar i sprawców przemocy, gdzie zatrudnieni są specjaliści:

- psycholog ds. uzależnień,
- psycholog rodzinny,
- terapeuta ds. uzależnień od alkoholu,

- terapeuta ds. współuzależnienia,
- terapeuta ds. uzależnienia od narkotyków,
- prawnik.

Ponadto działają grupy wsparcia:

- grupa dla uzależnionych,
- grupa dla współuzależnionych,

oraz poza terenem Ośrodka Pomocy Społecznej grupy AA (w Białężynie i przy kościele pw. Najwyższego Arcykapłana Jezusa Chrystusa w Murowanej Goślinie).

Działalność PIK w poszczególnych latach w Gminie Murowanej Goślinie. Poniższa tabela pokazuje ile porad udzielono w ramach PIK:

Rok	2018	2019	2020
Psycholog rodzinny	82	47	86
Psycholog ds. uzależnień	75	91	128
Prawnik	47	45	30
Terapeuta ds. uzależnienia od narkotyków	6	8	2
Terapeuta ds. uzależnienia od alkoholu	116	101	125
Terapeuta ds. współuzależnienia	91	65	54

Źródło: dane własne PIK

Ponadto w Ośrodku funkcjonują też grupy wsparcia dla współuzależnionych i uzależnionych. Poniższa tabela przedstawia liczbę spotkań:

Rok	2018	2019	2020
Grupa wsparcia dla uzależnionych	49 /15 osób/	50 /20 osób/	9 /14 osób/
Grupa wsparcia dla współuzależnionych	23 /12 osób/	18 /10 osób/	8 /7 osób/

Źródło: dane własne PIK

W roku 2020 r. została ograniczona liczba spotkań z uwagi na trwającą pandemię i ogólnokrajowy lockdown.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Poniższy program zakłada, iż:

- najważniejsze jest bezpieczeństwo osób doznających przemocy,
- za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, nieważne co zrobiła ofiara,
- nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka,
- nie ma usprawiedliwienia ani uzasadnienia dla stosowania przemocy,
- pracę z rodziną zaczyna się od zatrzymania przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna,
- ze zrozumieniem podchodzi się do wahań i niekonsekwencji w zachowaniu i decyzjach osoby doznającej przemocy, gdyż jest to jeden z objawów bycia ofiarą.

Program zawiera zasady działania, cel główny i cele szczegółowe, wymienia realizatorów i adresatów Programu, instytucje i organizacje współpracujące. Cele i działania Programu będą odpowiadać na potrzeby mieszkańców Gminy Murowana Goślina.

Jest skierowany przede wszystkim do ofiar przemocy w rodzinie (w tym: dzieci, partnerów, współmałżonków, osób starszych, niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli służb pracujących z dziećmi, policji, wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, księży, mieszkańców Miasta i Gminy Murowana Goślina, którzy na co dzień prywatnie lub zawodowo stykają się z problemem przemocy.

CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Murowana Goślina poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy.

CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA

I. Koordynacja działań lokalnych podmiotów.

Zadanie 1: Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.

Cel pracy zespołu/grupy: szybsze i skuteczniejsze podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowanie i realizacja działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb.

Skład zespołu:

Przewodniczący zespołu, zastępca przewodniczącego, psycholog, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownik socjalny, przedstawiciel Służby Zdrowia, kurator, przedstawiciel lokalnych NGO, policjant, psycholog z poradni pedagogiczno-psychologicznej.

Skład grupy roboczej: grupa robocza powoływana jest dla każdej rodziny dla której uruchamiana jest procedura Niebieskiej Karty. Skład grupy określa przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego, indywidualnie rozpatrując każdy przypadek.

Celem spotkania grupy roboczej jest omówienie przypadku konkretnej rodziny w której dochodzi do przemocy oraz ustalenie planu pomocy. Konieczne jest zatem, aby zawsze w spotkaniu brał udział dzielnicowy oraz pracownik socjalny z danego rejonu. Przewiduje się zapraszanie na posiedzenia innych osób, które mogą przyczynić się do rozwiązania sytuacji kryzysowej w danej rodzinie.

Zadania zespołu interdyscyplinarnego/grup roboczych:

- a) kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- b) wypracowanie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy, oraz opracowanie adekwatnej strategii postępowania,
- c) kierowanie ofiar i sprawców przemocy do specjalistów działających w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego,
- d) monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy,
- e) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą Niebieskiej Karty.

Zadanie 2: Poradnictwo w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy.

Cel realizacji zadania:

- a) wsparcie prawne, psychologiczne i terapeutyczne dla ofiar przemocy,
- b) wsparcie psychologiczne, terapeutyczne dla sprawców przemocy domowej.

Diżury specjalistów: psycholog, prawnik, terapeuta.

Zadania Punktu:

- a) udzielanie wsparcia psychologicznego,
- b) udzielanie wsparcia prawnego,
- c) organizacja grup wsparcia dla uzależnionych oraz współuzależnionych,
- d) gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy,

- e) gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy w zakresie rozładowywania napięcia, radzenia sobie ze stresem oraz rozwiązywania konfliktów,
- f) gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy edukacyjno-korekcyjne wobec sprawców przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- a) liczba porad udzielonych ofiarom przemocy,
- b) liczba sprawców przemocy objętych działaniami terapeutycznymi,
- c) liczba ponownych incydentów stosowania przemocy wśród rodzin objętych działaniami.

II. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego.

Zadanie 1: Przygotowanie i udostępnienie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym.

Cel realizacji zadania: Ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców gminy.

Realizacja zadania:

- a) gabloty informacyjne w Urzędzie Miasta i Gminy, Ośrodku Pomocy Społecznej, Komisariacie Policji, siedzibie Straży Miejskiej oraz Placówkach Opieki Zdrowotnej, Szkołach,
- b) przygotowanie i rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy przede wszystkim na terenie szkół w Gminie,
- c) rozpowszechnianie w lokalnym środowisku programów profilaktycznych,
- d) udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadanie 2: Promowanie właściwych sposobów rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją.

Cel realizacji zadania: Wyrabianie właściwych sposobów rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją.

Realizacja zadania:

- a) prowadzenie w szkole zajęć uświadamiających płynące z przemocy w rodzinie oraz propagujących zachowania sprzyjające pozytywnym postawom w rodzinie,
- b) realizacja szkolnych programów profilaktyki przemocy,
- c) wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania nieagresywne,
- d) bezpłatne konsultacje indywidualne i rodzinne w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym.

Wskaźniki osiągnięcia celów w zadaniu 1 i 2:

- a) liczba gablot informacyjnych,
- b) ilość rozpowszechnionych materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnym,
- c) liczba zrealizowanych programów profilaktycznych,
- d) liczba zrealizowanych form aktywnego spędzania czasu wolnego,
- e) liczba konsultacji indywidualnych i rodzinnych w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym.

III. Systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie.

Zadanie 1: Udział w specjalistycznych szkoleniach oraz organizacja szkoleń dla osób zainteresowanych możliwością podniesienia kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel realizacji zadania: Podniesienie kompetencji i doskonalenie poziomu wiedzy specjalistów różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy.

Realizacja Zadania:

- a) gromadzenie informacji dotyczących potrzeb szkoleniowych w zakresie zjawiska przemocy domowej,
- b) opracowanie informacji o ofercie szkoleniowej różnych instytucji podwyższających umiejętności w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- c) organizowanie warsztatów, spotkań i szkoleń specjalistycznych dla wybranych osób lub grup zawodowych.

Wskaźnik realizacji celu:

- a) liczba przeszkolonych osób,
- b) ilość zorganizowanych spotkań.

Zadanie 2: Wspieranie osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

Cel realizacji zadania: Podniesienie kompetencji specjalistów różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy.

Realizacja zadania:

- a) wdrażanie różnych form wsparcia i przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu wśród osób współpracujących z osobami dotkniętymi zjawiskiem przemocy,
- b) wdrożenie wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia.

Wskaźnik realizacji celu:

liczba uczestników grup wsparcia, superwizji, coachingu.

ADRESACI PROGRAMU

1. Rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy w tym:

- dzieci,
- współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych,
- osoby starsze,
- osoby niepełnosprawne.

2. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy.

3. Osoby stosujące przemoc.

4. Przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą m.in. pracownicy socjalni, policjanci, strażnicy miejscy, nauczyciele i pedagodzy szkolni, pracownicy służby zdrowia, prowadzący zajęcia opiekuńczo-wychowawcze oraz klubów młodzieżowych, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

REALIZATOR PROGRAMU

1. Ośrodek Pomocy Społecznej:

- a) Pracownicy socjalni i asystenci rodziny,
 - b) Zespół Interdyscyplinarny/grupy robocze,
 - c) Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy.
- 2. Policja,
 - 3. Straż Miejska,
 - 4. Przychodnia Lekarza Rodzinnego,
 - 5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - 6. Szkoły,

7. Inne instytucje, organizacje, stowarzyszenia i osoby fizyczne realizujące cele i zadania zawarte w Programie.

PROGNOZOWANE EFEKTY

1. Zwiększenie dostępności pomocy dla ofiar przemocy.
2. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie, w tym spadek liczby rodzin, w których podejmowano interwencje wielokrotnie.
3. Podniesienie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.
4. Stworzenie stabilnego systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, by przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu

TERMIN REALIZACJI

Program realizowany będzie w okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2026 roku.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026 dla Miasta i Gminy Murowana Goślina są środki własne Gminy oraz pozyskane dotacje celowe na realizację zadania z tego zakresu.

Uzasadnienie
DO UCHWAŁY NR XL/420/2021
RADY MIEJSKIEJ W MUROWANEJ GOŚLINIE
z dnia 14 grudnia 2021 r.

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026 dla Miasta i Gminy Murowana Goślina.

Zgodnie z art. 6 ust. 2¹ ustawy o przeciwdziałaniu przemocy (t.j. Dz.U.2021.1249) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Realizacja powyższego zadania w myśl art. 6 ust. 2¹ wymienionej Ustawy prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026 dla Miasta i Gminy Murowana Goślina. Dokument wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do zniwelowania problemu przemocy w rodzinie oraz zminimalizować jego skutki na kolejne lata.

W związku z powyższym konieczne jest podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026 dla Miasta i Gminy Murowana Goślina.